

VELKOCHOVY CHOBOTNIC: RECEPT NA KATASTROFU

ÚVOD

Zájem o chobotnice v nedávných letech prudce vzrostl. Dokumentární film *Moje učitelka chobotnice* (My Octopus Teacher), oceněný Oscarem, upozornil na některé z výjimečných důvodů toho, proč nás tyto hlavonožci tak fascinují. Je to zejména jejich inteligence, zvědavost a pozoruhodná schopnost měnit vzhled.

Chobotnice však, bohužel, vyvolaly i nevhodný typ pozornosti. Ulovené volně žijící chobotnice jsou konzumovány po celém světě, především pak v několika středomořských zemích Evropy, ale i v Asii a Mexiku. Nedávno se poptávka po těchto hlavonožcích zvýšila také na jiných trzích, například ve Spojených státech a Japonsku. V důsledku toho se chobotnice ocitly pod zvýšeným tlakem, v jehož důsledku nyní dochází ke zmenšování volně žijících populací. Rostoucí poptávka trhu a zvyšující se ceny nutí potravinářský průmysl rychle se zaměřit na chov chobotnic v zajetí.

Hlavním předmětem zájmu pro chov v Evropě je chobotnice obecná, *Octopus vulgaris*. Vědci, především ve Španělsku, zkoumají možnosti rozvoje chovu v síťových klecích na otevřeném moři a v nádržích na pevnině. Mimo Evropu vznikají plány na chov chobotnic i v Japonsku a Mexiku.

Způsob chovu uplatňovaný ve velkochovech omezuje přirozené chování zvířat a způsobuje nevýslovné utrpení, a to bez ohledu na druh. Hlavně kvůli svým výjimečným vlastnostem jsou chobotnice naprosto nevhodné pro intenzivní chov. Tato zpráva stanovuje hlavní důvody, proč by velkochov těchto hlavonožců neměl být nikdy umožněn.

STRUČNÝ SOUHRN

OSM DŮVODŮ K ZASTAVENÍ CHOVU CHOBOTNIC

1 Chobotnice jsou přirozeně samotářské

Chobotnice jsou od přírody samotářská zvířata, a proto by se jim v přeplněném životním prostředí s vysokou hustotou osazení, typickém pro systémy velkochovů, nedařilo. Výsledkem by byl velmi špatný welfare (životní pohoda) a nebezpečí agresivity a teritorialismu, jež by mohly zapříčinit kanibalismus.

2 Chobotnice jsou nesmírně zvědavé a inteligentní

Chobotnice jsou známy svou mimořádnou inteligencí. Protože jsou přirozeně zvědavé a mají tendenci zkoumat a ovlivňovat své prostředí, v zajetí by mohly snadno podléhat nudě. Je pravděpodobné, že prostředí masové produkce chobotnic by bylo pusté, kontrolované a sterilní, a v důsledku toho by jim v něm chyběly smyslové podněty.

3 Zajišťování potravy pro masožravé chobotnice v podmínkách velkochovu by nebylo udržitelné

Čelíme celosvětové krizi nadměrného rybolovu. Faremní chov ryb je zodpovědný za velkou část průmyslového rybolovu v našich ohrožených oceánech. Přibližně 20-25 % všech ulovených volně žijících ryb se používá k výrobě rybí moučky a oleje - krmiva pro masožravé ryby chované na farmách.

Chobotnice jsou také masožravé. Odborníci na výživu zvířat momentálně vyvíjejí krmivo pro chobotnice chované na farmách, jehož základem je právě rybí moučka a rybí olej. Tím by se dále zvýšil již tak neudržitelný tlak na volně žijící populace ryb – 90 % těchto ryb je přitom vhodných k lidské spotřebě (a snížilo by se tím množství potravy dostupné pro živočišné druhy závislé na drobných rybách, jako jsou tučňáci). Znamenalo by to rovněž, že chov chobotnic by přispěl k dalšímu zhoršení problémů s potravinovou bezpečností v oblastech, jako je západní Afrika, jihovýchodní Asie a Jižní Amerika, kde se hlavní závody průmyslově vyrábějící rybí moučku nacházejí.

4 O komplexních potřebách chobotnic a jejich utrpení v zajetí je známo jen velmi málo

Velkochov chobotnic je pokusem o chov volně žijících zvířat, která předtím nikdy v zajetí chována nebyla. Je proto pravděpodobné, že na farmách nebudou jejich potřeby odpovídajícím způsobem uspokojeny, a zvířata budou v důsledku toho trpět.

5 Chobotnice jsou křehcí, snadno zranitelní tvorové

Chobotnice nemají vnitřní ani vnější skelet, který by je chránil, a jejich kůže je velice zranitelná a snadno se poškodí. Je pravděpodobné, že v podmínkách velkochovu by docházelo ke zraněním chobotnic, ať už při fyzickém kontaktu s chovateli nebo při agresivní interakci s jinými chobotnicemi. Pokud bychom tyto hlavonožce uzavřeli v malém prostoru, v důsledku rychlého tryskového pohybu by se mohli nárazem do stěn nádrží nebo klecí snadno poranit. Riziko bolesti a utrpení způsobeného zraněními, která by zvířata pravděpodobně utrpěla, je tedy vysoké.

8 Chov chobotnic je v rozporu se Strategickými směrnicemi EU pro akvakulturu (Strategic Aquaculture Guidelines, SAG)

Zmíněné směrnice vyzývají k tomu, aby se akvakultura méně spoléhala na rybí moučku a rybí olej vyráběný z ulovených volně žijících ryb, a zdůrazňují potřebu diverzifikace akvakultury v EU spočívající v zavádění chovu druhů, které rybí moučku ani rybí olej nepotřebují.

7 Na ochranu faremně chovaných chobotnic v současnosti neexistují žádné právní předpisy

V současné době nejsou v platnosti žádné národní zákony ani zákony EU, které by regulovaly welfare a metody chovu chobotnic, a proto zvířata před utrpením a nehumánními metodami zabíjení naprosto nic nechrání. Bylo by zcela nezodpovědné, aby zákonodárci umožnili pokračovat v rozvoji plánů na chov chobotnic bez odpovídající platné legislativy.

6 V současné době neznáme žádný vědecky ověřený způsob humánního usmrcení chobotnic

I když se metody usmrcování momentálně zkoumají, žádný nebyl vědecky potvrzen jako humánní. Dostupná současná literatura o usmrcování volně lovených chobotnic uvádí řadu metod včetně úderů do hlavy, rozříznutí mozku, udušení v síti a zchlazení na ledu. Humánní alternativy těchto metod, jež by zabezpečily, že chobotnice budou před zabitím urychleně zbaveny vědomí, zatím nebyly vyvinuty.

ZÁVĚR

Souhrnně řečeno, tato fascinující, inteligentní a vnímavá volně žijící zvířata nemohou být zneužívána v průmyslových velkochovech a strádat životem, který nestojí za to žít. V důsledku závažných environmentálních problémů a problémů v oblasti welfare zvířat souvisejících s chovem chobotnic nemůže být velkochov těchto hlavonožců v souladu s novými Strategickými směrnicemi EU pro udržitelný rozvoj akvakultury.

Organizace Compassion in World Farming proto naléhavě žádá odvětví akvakultury, aby zcela zastavilo rozvoj chovu chobotnic, a zabránilo tak zbytečnému utrpení zvířat a poškozování životního prostředí.